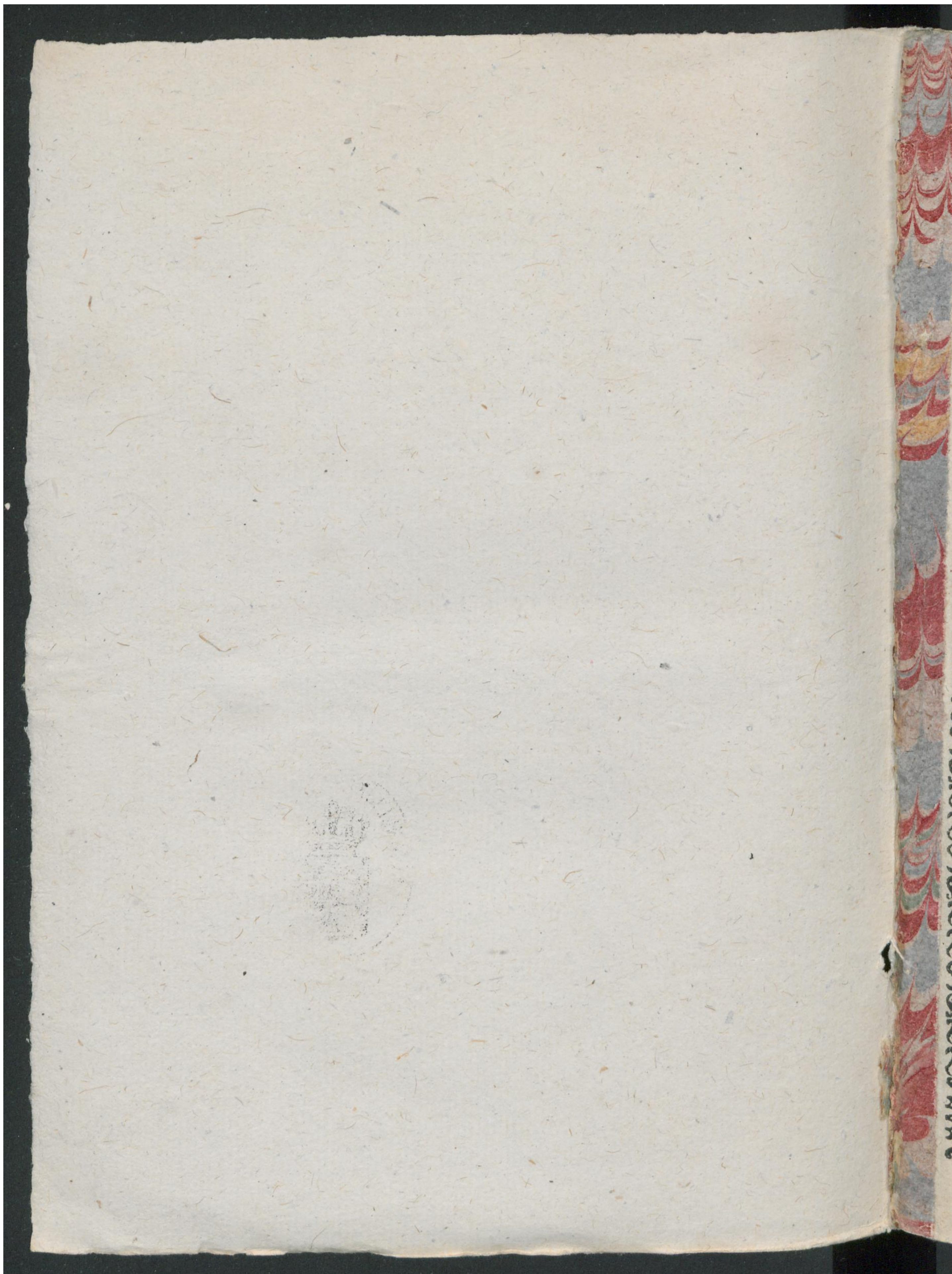


Artijculen ende Poincten van weghen

de Regeerders der Stede van Aemstelredamme die Excellentie vanden Prince van Orangien gheexhibeert / om hemluyden gheaccordeert te worden / tot onderhoudenisse van welcke die Ghedeputeerden der voorschreuen Stede soufisante Satisfactie gheuen sal / volghende de Pacificatie tot Gendt ghemaect.

(∴)

Mitsgaders het gheene dat binnen der stadt Dordrecht / ende nu inden laestleden Maent Julij / tot Alckmaer / by zijne Princel. Excell. ende Staten des Landts van Hollandt ende Zeelandt ter eenre / ende den Ghedeputeerden der Stede van Aemstelredam ter andere zijden / ghehandelt is gheweest.





Ghedruct binnen de vermaerde Stadt Delft / Int Jaer ons Heeren M. D. LXXVII.

Artijculen ende Poincten

van weghen de Regeerders der Stede van Aemstelredamme die Excel. vandẽ Prince van Orangien gheexhibeert/ om hemluyden gheaccordeert te worden / tot onderhoudenisse vã welcke die Ghedeputeerden der voorschreuẽ Stede souffisante Satisfactie geuen sal/ volghende de Pacificatie tot Ghendt ghemaect.

Het eerste Articule.



DAt binnen Aemstelredamme / inde Vrijdom eñ Ambachtsheerlickheyt van dien/ gheen ander Religie sal moghen gheprediet/gheleert/noch gheexerceert werden/dan allecnlijck die Oude Catholijcke / Roomsche Religie / tghebruyck ende dExercitie van dien: Ende die hier teghens by daghe ofte by nachte eenichsins contrauenieeren / sullen ghecastijt worden als perturbateurs vande ghemeene ruste ende Vrede.

Apostille opt eerste Articule.

Zijne Excell. en verstaet niet eenige alteratie vande teghenwoordige Religie binnen der stadt van Aemstelredam in te voeren/ oft yemant tot eenighe reformatie ofte veranderinghe van zijne Religie eenichsins te dwinghen: mits dat achtervolghẽde die Pacificatie die executie vande rigoreuse Placcaten opt stuck vande Religie aldaer oock surceren eñ ophouden sullen/ eñ niemant in zijn huys eñ conscientie en wordt ondersocht: Eñ dat ooc die doode Lichamẽ der gheenre die vande Ghereformeerde Religie mogen zijn geweest/ aldaer op der ghewijde eñ behoorlijcke plaetse eerlijcken begrauẽ sullen moghen wordẽ/ sonder eenighe Ceremonien/ eñ dat tot seeckere urẽ vandẽ dach / eñ indien des noot sy daer toe geraemt sullen worden. Dan alsoo apparentelijck binnẽ der seluer stede zijn ofte comen sullẽ veele vande Ghereformeerde Religie: beuindt zijne Excell. geraedtsaem/ omme te conserueren alle eenicheyt/ eñ ten eynde een yegelijck hem mach houden in gherusticheyt/ datmen die vande Ghereformeerde Religie / soo verre syluyden in merckelicke ghetale sulcks mochten versoecken / soude vergunnen buyten der stadt/ tot heuren coste/ eenich ghetimmert te makẽ voor heur Kerck/ omme aldaer te hebbẽ die oeffeninge van heure Religie/ sonder yemants schandale oft verargheringhe.

II.

Dat alle der voorschreuen Stede van Aemstelredamme Preuilegien / Handtvesten/ Costuymẽ/ Keuren/ Rechten eñ Usantien sullen blijuen in heur viguer ende onverminderr/ naer ouder vsantien.

Apostille opt ij. Articule.

Fiat vande Preuilegien daer van die van Aemstelredamme zijn gheweest in possessie eñ ghebruyck voor date van dese laetste troublen/ Wtghesept alsoo zijne Excell. die van Enchuysen staende de selue troublen gheaccordeert heeft tlegghen vande Tonnen / als wesende gheheel eñ al van noode daer op voorsien te worden/

te worden/ tot preseruatie eñ versekeringhe der Schepen ende Scheepvaert op Hollandt/ En soude zijne Excell. gheene redene vinden omme tselue terstont die van Enchuysen wederom te ontreckē/ maer is zijne Excell. te vredē dat de saecke ghereserveert eñ ghestelt sy ande Vergaderingē vande ghemeene Staten inde Pacificatie vermelt.

III.

Dat die Nauigatie eñ Negotiatie vrijelijck ende onbelet gheexercert ende gevordert sal worden/ soo byde Inwoonders der voorschreuen Stede als by de wtheemschen/ ghelijck die van outs altijt gheexerceert ende onderhouden is gheweest.

Apostille opt iij. Articule.

Sijne Excell. is te vreden tselue te accorderen.

IIII.

Item dat die van Aemstelredamme niet en sullen contribueren noch ghemoeyt worden in eenighe schulden / oft oock wt saecke van dien / die by die van Hollandt ofte Zeelandt ghemaeckt zijn zedert den eersten dach Januarij/ 1572. naer ghemeen schrijuen.

Apostille opt iiij. Articule.

Fiat/ Zedert den eersten Junij totten daghe vande Pacificatie.

V.

Maer inde oncosten die van nu voortaen vallen/ gheconsenteert / ende omme-
gheslaghen sullen worden generaelijcken ouer alle die Landen van Herwerts-
ouer byde Generale Staten van alle de Landen voorsc. by aduijse ende ordon-
nantie vanden Raet van Staten Ghecommitteert ten Gouuernemente vande
Landen voorsc. sullen die van Aemstelredam hem draghen als goede getrou-
we Ondersaten betaemt / int regardt van haere schaden eñ gheleden armoede.

Apostille opt v. Articule.

Het behoort wel dat die van Aemstelredam voortaen/ als van ouder herco-
men int stuck van contributie ofte ommeslaghen hem voughen mette andere
Lidtmaten vande Staten van Hollandt: eñ dat sulcks binnen de voorsc. Stede
mede in treyn ghebracht worden die middelen van Contributien in andere ste-
den eñ ouer al tgheheel Landt opghestelt eñ loop hebbende / omme die pennin-
ghen daer af heercommende bekeert te worden totte ghemeene defensie vande
Lande van Hollandt eñ Zeelandt/ oock tot onderstandt vā andere Prouincien/
eñ omme te veruallen tgundt die van Hollandt met dandere Prouincien sullen
hebben te contribueren: eñ voorts in alles sulcks mede doen / als dies aengaende Staetghewijs nae de noot ende gheleghentheyt vander saecke goet beuonden soude moghen worden.

VI.

Dat die Burgheren eñ Inwoonderen der voorsc. Stede/ eñ der Vryhdomme
van dien/ soo wel Gheestelijcke als waerlijcke persoonen/ sullen moghen aen-
vaerden metter daet alle heure goeden in Hollandt eñ Zeelandt gheleghen/ soo
roerende als onroerende/ renten/ actien/ crediten / sonder dat van noode sal we-
sen daerom te versoecken eñ te obtineren eenighe vordere ordonnantie int ge-
nerael ofte particulier/ niet tegenstaende eenige beuelē ter contrarie den Rent-
meesters vande Confiscatie ofte anderen ghedaen/ ofte alsnoch te doen/ by wie/
ende in wat manieren dattet sy.

Apostille

Apostille opt vi. Articule.

Fiat/ Achtervolghende de Pacificatie.

VII.

Dat de Stede van Aemstelredamme ongehouden sal zijn andere Knechten binnen der voorsc. Stede te ontfanghen/ dan aldaer teghenwoordich zyn/ noch oock eenich Crijchsvolck deur der voorschreuen Stede te laten passeren.

Apostille opt vij. Articule.

Alsoomen alle andere Stedē (hem wederomme begheuen hebbende onder tGouuernement van zijne Excell.) ontledicht heeft van Knechten eñ Soldaten/ is wel redelick/ dat die Soldaten mede wt Aemstelredam vertrecken/ ofte aldaer ghecasseert worden/ omme alle oorsaken van misvertrouwen wech te nemen: eñ datmē/ omme die stadt van onnutte costē van onderhout vande voorsc. Soldaten eñ alsoodanigē Garnisoen te verlichtē/ wederom oprechte doude Schutterijē wt tCorpus vāder stadt/ eñ vande principale Burgers eñ beminders heurs Vaderlandts/ eñ die ghemeen welvarē van haer Vaderlijcke stadt ter hertē hebben/ soo wel van den gheenen die mits de voorleden troublen zedert den Jare ses eñ tsestich vande selue Schutterije moghē zijn geweest/ als andere/ sonder daerinne eenich onderscheyt te makē/ omme den Burgherē metten anderen in doude vruntschap des te beter te vereenighen: Welverstaende datmen tot gheenigher tijt eenighe Knechten ofte Garnisoen inder voorsc. Stede sal ligghen/ ten sy dat inder noot sulcks by zijne Excell. met aduijs vanden Staten dienlick eñ oorbaerlijck beuōnden mochte worden.

VIII.

Ende dat niemant eenich Offitie binnen der voorsc. Stede sal moghen bedienen/ ten sy dat hy Catholijckelijck leeft/ na de Roomsche Catholijcke Religie/ ende voor Catholijck openbaerlijck ghecacht wordt.

Apostille opt viij. Articule.

Men sal hierinne doen/ als nae die Preuilegien/ Hantvesten eñ costuymen vander Stede/ eñ dit omme deur die distinctie eñ reproche van persoenen gheene onrust te maken of te verwecken.

IX.

Dat alle sententien byden Gherechte der Stede van Aemstelredam ghewesen Reparabel zijnde byder diffinitiue/ heur executie hebbē sullen onder cautie souffisant/ eñ dat die saccumbant zijn keure eñ optie sal hebben omme vande sententie teghens hem ghewesen te pronoceren/ tsy voor dē Rade s Co. Ma. van Hollandt/ oft voor de Co. Ma. grooten Rade tot Mechelen.

Apostille vant ix. Articule.

Hierinne sal gheobserueert worden doude costuyme ende instructie vanden Houe van Hollandt/ daer of men niet en verstaet te wijckē/ tot dat naemaels tot vorderinghe vander Justitie eñ vernoeghinghe van Landes procedueren (by aduijs vanden Staten van Hollandt) anders beuonden soude moghen worden te dienen.

Actum tot Dordrecht/ den ij. Aprilis/ xvc. seuen ende tseuentich.

Middelen opte Redenen by
forme van Apostille byden Ghecommit-
teerden vande Princ. Excell. ghestelt/ opte Poincten vande Satisfac-
tie byden Ghedeputeerden der Stede van Aemstelredamme overghe-
levert.



DJe van Aemstelredamme verclaeren/ dat sylupden niet verstaen by tversouck ende accorderen van dese Satisfactie/ hen seluen te scheyden vande Generale Staten/ met- ten welcken sylupden gheunieert zijn: noch te treden in eenighe aliantie teghens die selue Generale Staten/ende veel min haer te treckē wt die onderdanicheyt vanden Rade van Statē/ eñ consequentelick wtte Souueraníte van zijne Maiesteyt.

Eñ alsoo byde acte van Unie hier van zijnde expresselijck bedonghen is/ dat die Oude Catholijcke Apostolijcke Roosche Religie/ mitsgaders die onderhou- denisse van dien/behouden sal blijuen: dat sylupdē soo daeromme/ als omme die Hoocheyt van zijne Maͤ. niet te ledeerē/ gesamentlijck omme heurlupder con- sciētie wille/ eñ om die voors. stede te onderhoudē in goede ruste eñ vrede eñ po- licie niet connen consenteren noch ghedoogen/ dat binnen die muerē/ vrijheyt eñ Ambochtsheerlicheyt der seluer Stede gepredict/ geleert ofte gheexerceert wort/ by daghe oft by nachte/ int openbaer ofte heymelijck eñ binnen thuys/ eenighe andere Religie als die voorsc. Oude Roomsche Catholijcke Religie. Verstaende Doppinghe van Kinderen/ Trouwen/ eñ andere ghelijcke actē/ die by dien van- de Ghereformeerde Religie souden moghen ghepleecht worden binnen thuys/ te wesen contrarie exercitie: Eñ dat inder voorsc. Stede macht niet en is den sel- uen te consenteren die begrauinghe van heure dooden binnen der voorsc. Stede muerē/ vrijheyt eñ Ambachtsheerlickheyt/ eñ veel min te ghedoogen dat ter oor- sake van dien eenighe vergaderinghe van volck aldaer gheschiet.

Es onmoghelick/ dat die van Aemstelredamme souden moeten ghedoo- ghen eenighe verminderinghe van heure Preuilegien/ Handtvesten/ Costumen eñ Vsantien/ al waert soo dat sylupden inde possessie van eenighen van diē eerst ghecomen waeren gheduerende dese leste beroerte/ eñ dat ouer sulcx trecht van- de Paelkist/ henlupden meer als hondert vijf eñ twintich Jaren voor tbeghinne der seluer troublen toebehoort hebbende/ behoort metter daet gherestitueert eñ geconserueert te wordē/ met die vruchten eñ profijten van diē/ ten minsten zedert sint Jansmisse lestleden.

Accepteren die Apostille by zijne Excell. op tderde Articule gegeuen/ eñ ver- soecken dat tselue voor al gheeffectueert werdt sonder betalinghe van Licenten

ende

ēnde Conwoy ghelt/ oft andere nieuwe onghelden conformelijc der voorsc. stede oude Preuilegien.

Dat insghelijcks redelijck is / dat die van Amstelredamme ghemaect hebbende groote schulden tot preseruatie van heurluyder Stede/ eñ daerteghens tot desen daghen toe ghemist hebbende die traffijcque eñ negociatie/ ontlast werden eñ blijuen van alle schulden by die van Hollandt eñ Zeelandt ghemaect / tot desen daghe toe / zedert den eersten Januarij / anno 1572. wtgeseyt den gheenen daer ouer sy luyden Staetsghewijs zedert souden moghen ghestemt hebben.

Datmr regard vande swaere excijsen eñ andere groote exactien eñ lasten binnen Aemstelredamme opghestelt tot vervallinghe der voorsc. schulden/ onredelijck/ eñ voorden Burghers eñ Inwoonders der voorsc. ondrachtelick is/ dat aldaer inneghebracht werden ander Impositien bouen die gheene die byde generale Staten by aduijs vande Rade van Staten ouer tgeheele Nederlandt ommegheslaghen sullen werden: Wel te vreden zijnde dat tot betalinghe der schult by tLandt van Hollandt apart verzeghelt voor den voorsc. eersten Januarij oft daer na by consent eñ stemminghe alsvooren gemaect/ een ghelijcke ommeslach ghedaen werde opte voet vande scultale ofte anders / sulcks als nae voorgaende rekeninghe beuonden sal worden dat in equiteyt behoort.

Accepterende d'Apostille by zijne Excell. ghegheuen opt seste Articule volghende die Pacificatie.

Dat daeromme binnen Aemstelredamme te onderhouden goede vrede/ ordre/ eñ policie ter eeren vande Co. Ma. mitsgaders vande Princel. Excell. eñ te beletten dat aldaer gheen beroerten ghemaect worden by de vreemde Natien eñ anderen/ die aldaer in groote menichte moghen trafficqueren eñ comē woonen/ sonderlinghe van noode is/ dat die arme Burghers wesende onder den eedt van zijne Ma. noch ghehouden worden in Soudije / sonder oprechtinghe van andere Schutterije als die op desen tijt onder neghen Capiteynen is opgherecht: ten minsten ter tijt toe gheheel Hollandt eñ Zeelandt van Crijschvolck gheledicht/ eñ by den Rade van Staten eñ den Generale Staten op dit poinct anders gedisponeert sal zijn. Verclarende/ inghevalle tselue sulcx als voorzen niet en blijft/ dat veel Gheestelijcke persoenen eñ andere goede Catholijcke Burgers als andersins voorde voorsc. Religie / eñ tegens alle schandalē eñ irritatien ter contrarie niet versekert zijnde/ benoodicht sullen werdē te vertreckē wt de voorsc. Stede: Eñ dat de Regenten sullen moghen gheculpeert worden van grooter negligentie/ inghevalle (twelck Godt verhoeden wille) aldaer ghebuerden eenighe oproeren / inconuenienten ofte andere veranderinghen: Des zijn die van Aemstelredamme wel te vreden/ den Wtghewekenen eñ allen anderē (tCrijchsvolck wtghesondert) sulcx te ontfanghen eñ tracteren/ volghende die voorsc. Pacificatie/ dat sy luyden gheen wettighe oorsake hebben sullen hem te mistrouwen/

oock mede

noch mede te soecken alle bequame middelen / omme den Burgherse metten anderen te vereenighen ende in die oude vrundtschap te brenghen.

Item dat tot conseruatie vãde voorsz. Catholijcke Roomsche Religie/mitsgaders tot straffinghe vande contraueniteurs van dien/ ẽ vande ghemeene vrede (sulcks als int iiij. Articule vande Pacificatie ẽ int eerste Articule van dese versochte Satisfactie) van noode is/dat tot Aemstelredamme gheen Officie bedient werden/als by persoonen nae de selue Religie leuende/ẽ voor sulcks open baerlick gheacht zijnde/conformelick beschreuen rechten/ mitsgaders verscheyden Missiuen/ inde macht van die van Aemstelredamme niet en is te derogeren ende contrauenieren.

Dat tPriuilegie der voorsz. Stede/d'Instructie [illegible] voors van Hollandt niet meer en repugneert/ als doet een ghelijck Preuilegie der stadt Middelburgh/ mitsgaders de Preuilegien vande ses groote stedẽ van Hollandt/ twelck in alle gheualle staet tot kennisse van zijne Ma. zijnde niettemin wel te vreden/ dat dit Poinct gheremitteert wert tot decisie vanden Rade van Staten ende Generale Staten.

MIJN Ghenadighe Heere de Prince van Orangien/Graue van Nassou/ &c. tsamen met mijn Heeren den Staten van Hollandt ẽ Zeelandt/ ghesien hebbende die wederantwoorde der Ghedeputeerde van Aemstelredam zijner Princel. Excell. ouergheghheuen/ ẽ wel rijpelick daer op ghelet/Connen anders niet beuinden / dan dat de selue seer onbescheyden ẽ onghegrondt/wesende niet alleen tot gheene stichtinge des Vredes ofte der ghemeene gerusticheyt/maer ter contrariẽ van meererẽ tweedracht/misuerstant ẽ scheuringhe/soo wel tusschen die van Hollandt ende Zeelandt met die van Aemstelredam/ als tusschen de Burgheren ẽ Inwoonderen der Stadt Amsterdam onder elck anderen te maken/souden verstrecken: Dewijle daerinne inden eersten aenvanck soo wel bedecktelijck/ nochtans ghenoech te kennen gheghueuen wordt / als datmen de voorgaende Heere Prince ẽ Staten van Hollandt ẽ Zeelãdt/mitsgaders alle haere Gheassocieerde daer voor aensiet ẽ verdenckt / als oft haer wterste meyninghe ẽ opset ware des Conincks aensien ẽ authoriteyt tsamẽ met die Vnie der Generale Staten te vercorten/ẽ gheheel te niet te brenghen: ẽ voorts doorgaens wt alle andere Articulen / connen niet anders speuren/dan datmen eyndelijcken arbeydt om die van Hollandt byden Coninck ende zijnder Maiesteyts dienaren te vermaecken ẽ inden haet te brenghen/het welcke niet anders en can ghedijdet worden/ dan oft de Regenten der Stadt Aemstelredam daer mede sochten haer seluen inde gratie ẽ goede gunste te brenghen/ẽ met die oncosten des ghantschen Landts/ Jae met het verderf ẽ desolatie haerder Ghemeynte/haer Regeringhe altijt staende te houden/ẽ lancks soo meer te beuestighen / Te meer dat sy met haer eyghene Burgheren soo onwaerdich ende soo onbescheydenlick handelen / dat sy den seluen

gheene

gheene begraeffenisse in hare palen en willen vergunnen/diemen schier den hon-
den niet en souden connen ontsegghen. Welcke ouer barbarische eñ onmensche-
lijcke tyrannicheyt/niet alleen haere onvriendelick ghemoet eñ affectie tot haren
eyghen medebroederen openbaert / maer oock merckelijcken te kennen gheeft/
hoe weynich sy ghesint zijn/ die Artijculen inde Pacificatie tot Gendt besloten
ongeveynsdelijck te onderhouden/ eñ goede vruntschap eñ Unie met den leuen-
den te pleghen/ dewijle sy ouer den dooden haren moet alsoo onredelijcken soec-
ken te coelen.

Dit alles ghemerct/souden voorwaer mijn Ghenadige Heere de Prince/eñ
Staten van Hollandt eñ Zeelandt wel ghenocchsame oorsake hebben / om in
gheen goet vermoeden te connen treden/als oft de voorgemelde ouergheghe-
ne Articulen tot beuestinghe der voorschr. Vrede van Gendt waren streckende/
maer veel eer/om haer voorighe aenbiedinghe eñ presentatie af te gaen/ eñ meer
deur verseeckerthept selue te eysschen / voor alsoo veele als tot ghemeene vrede/
vestinghe eñ versekeringhen van allen zijden/ soude moghen behoorlick beuon-
den werden.

Des niettemin om die goede Borgerẽ eñ Ingesetenen der stadt van Aem-
stelredãme/die hier ouer gheene schult en hebben/eenmael wt de voorige lasten/
periculen eñ desolatie te helpen/ eñ de selue/ mitsgaders het gantsche Landt we-
derom tot haer oude fluer eñ prosperiteyt te brenghẽ/ welcke is het eenich enckel
begheeren eñ voornemen zijnder Princel. Excell. eñ der voorgaende Statẽ van
Hollandt eñ Zeelandt: Soo zijn sy te vreden alle quaet vermoedẽ af te legghen/
eñ by haere voorgaende ouergheghe uen Articulen te blijuen eñ te perseuereren/
om de selue in alles naer te volgen: eñ noch daerenbouen / dewijle sy sien dat die
Regenten der Stadt alsulcken schroom hebben vande oeffeninghe der gherefor-
meerde Religie haren Burgherẽ in haren palen/hoe wel sonder eenich schandale
ofte argenisse te vergunnen/ dat dieshaluẽ die Vrede eñ eenicheyt soude moghen
achterblijuẽ: Soo willen sy haer noch veer bouẽ billicheyt voegen eñ accommo-
derẽ/dat sy dat poinct te vreden zijn af te staen / soo dat den seluẽ vande gherefor-
meerde Religie gheene Kercke noch ghebouw binnen die palen eñ vrijheyt der
Stadt Aemstelredam sal ghegheuen worden.

Gehoudens dat in alle andere Poincten ende Articulen der voorghaende
Pacificatie tot Gendt ghemaeckt/soo onverbrekelijck werden onderhouden eñ
achteruolghet / ende dat het beneficie der seluer in alle anderen stucken ende
Poincten sullen ghenieten / soo wel die vande ghereformeerde Religie / als die
andere: Leuende die eene met den anderen in alle goede vrede / gherusticheyt/
eenicheyt ende ghemeynschap van alle Borgherlijcke Rechten ende
Priuilegien / alsoo goede / vrome ende ghetrouwe Bor-
gheren ende Landtslieden betaemt.

Antwoort vã Poincten ghe-

syne Excel. op sekere

pointcẽ wtten name vande Burgermeesteren van Amstelredamme op den xiij. Julij/ 1577. tot Alckmaer syne Excel. nopende de Satisfactie ouergeleuert.

I.

DAt binnẽ Amsterdam inde vrijdom eñ ambochts heerlickheyt van dien/ geẽ ander Religie sal mogen gepredickt/ geleert ende geexerceert worden / dan alleenlijck die Roomsche Catholijcksche Religie/ tgebruyck ende exercitie vandien/ behoudelick dat volgende die Pacificatie / die Placaten op tstuck vande Religie gemaeckt / mitsgaders tgeuolch de exercitie vandien cesseren sullen ende gesuspendeert blijuen; ende dat een ygelijckẽ van wat conditie/ qualiteyt ofte State hy sy/ vermoghen sal in aller vrijdom eñ versekertheyt binnen der voorschreuen Stede te conuerseren/ hanteren ende woonen/ sonder te staen tot eenich begrijp/ captie ofte pericule/ sonder dat yemant eenich hinder/ letsel oft moeijenisse ghescieden sal / int gaen ofte wedercomen vande Predicatie der gereformeerde Religie ofte oeffeninghe vande exercitie vandien / die buyten de Stadt van Amsterdam/ vrijdom ende ambochtheerlickheyt vandien soude moghen gheschieden/ mits dat om alle bitterheyt partijschap ende twist/ tusschẽ den Ingesetenen ende Inwoonderen wech te nemen/ ende in plaetse vandien goede mutuele affectie eñ onderlinge vrientschap tonderhoudẽ/ een sekere plaetse binnen der Stadt tot begraeffenisse sal ghegunt worden / die doode lichamen vande afgestoruen vande ghereformeerde religie/ om de selue begraeffnisse te doen in alle modestie/ met behoorlijcx ghevolch van personen/ sonder

der

togen wt het gunt

gehandelt is gheweest/ tusschen mijn Ghenadige Heere de Prince van Orangien ende den Burgemeesteren van Amstelredam/ ter oorsaecke vande Satisfactie van weghen der voorschreuen Stede versocht/ daerop de voorschreuen Burghemeesteren als noch versoecken de voorschreuen Satisfactie tontfangen.

I.

DAt binnen Amstelredam/ inde vrijheyt ende ambochts heerlicheyt vandien/ geen andere Religie sal mogen gepredict/ gheleert/ noch geexerceert werden/ by daghe ofte by nachte / int openbaer ofte int heymelijck/ als doude Catholijcke Roomsche Religie / ende dat omme sulcx / teghen dulancie vandien / geen trouwinghe/ doopinge van kinderen/ noch eenighe schandale ghedaen ofte gepleecht sullen mogen worden / al op pene van ghestraft te werden / byden gerechte der voorschreuen Stede / als perturbateurs vande gemeene rust eñ vrede: welcke gerechte sal voor so veer des sy noot geauctoriseert werdẽ by syne Excel. onwederroepelijck tot die voorschreuen straffinghe: mitsgaders tot de kennisse eñ iudicature vã tgunt voorschreuen is. Des so zijn die vã Amstelredam te vreden/ dat by voorgaende ordonnancie van zijn Altese/ mitsgaders vande generale Staten/ eñ by heurlieder Aduijs gedesigneert wert/ die vande andere Religie theuren costen tot de begrauinghe van heuren dooden een ongewijde plaets gelegen buyten der voorsz. Stede Mueren/ eñ binnen die Jurisdictie vandien/ mits dat de selue begrauinghe niet en gheschiet met vorder conuoij vã volc / als van xij. personen den ouerleden naest

in

der eenige vermaninge/ sanck/ oft ander wtwendige solempniteyten.

ij.

Belangende dat om alderhande beroerte eñ inconuenienten / die binnen Amsterdam souden moge opcomen/ te beletten / souden blijuen in teghenwoordich gebiet ende ongecasseert die gheene die teghenwoordich in soudie zijn. &c. Verclaert zijn Excel. ende die Staten van Hollant ende Zeelandt/ tselfde versoeck gheheel absurd eñ impertinent te zijn: also die satisfactie begeert wort om te comē onder tgouuernement van syne Excel. twelck volghende die Pacificatie van noode is/ ende niet en staet tot die ghelieften van die van Amsterdam / maer staet den selfden wel toe alsulcke redelijcke conditie te bedingē/ als sylieden raetsaem beuinden om onder tvoorsc. gouuernement te comen / maer wort by het teghenwoordelijck versoeck in effect bedongē om niet te comen onder tgouuernement van syne Excel. sulcx mijn Heeren van generale Staten selue/ mitsgaders oock den Raedt van Staten wel hebbē connen verstaen/ te weten / dat geen Stadt gherekent mach werden onder het gouuernement van syne Excel. gereduceert te zijn/ so langhe als daer niet wt getogen zijn / die knechten ende Crijslupden / oock die gene die met die generale Staten geunieert ende by eede verbonden zijn. Ende ouer sulcx ten eynde / Haerlem/ Schoonhouē/ Dergoes/ Mupden &c. verstaen souden mogen worden onder tgouuernement van syne Excel. te zijn/ versocht zijnde om in dit punct te voldoen/ hebbē alle het crijschvolck ende garnisoenē vandien metter daet doen vertreckē / ende dit al met goede

in bloede / maechschap oft ghebuerschap successiuelick bestaende/ eñ sonder eenige vmaninge / sanc/ ofte andere solempniteytē op peene als voren.

2.

Dat die van Amsterdam sullen ongehouden zijn/ te ontfangē binnen die voorsc. Stede/ oft daer door te passeren eenige andere knechten oft Crijsvolck als aldaer tegenwoordich zijn/ maer dat tot versekerheyt van tgunt int voorgaēde articule verhaelt is/ eñ om des te beter te beletten alrehande beroerten eñ Inconuenienten die binnen die voorschreuen Stede sullē mogen gemaeckt worden oft gebeuren/ sullen blijuen int tegenwoordich ghebiet ende onghecasseert die Burgeren ende inwoonderen aldaer tegenwoordelijck in soldije zijnde/ sonder oprechtinge vā andere schutterye/ als die op dese tijt onder den neghen Cappiteynen is opgerecht / ten minsten ter tijt toe geheel Hollant ende Zeelant van tcrijschvolck geledicht / eñ by zijn Altese/ mitsgaders bydē generalen Staten anders sal werden geordonneert/ des so zijn die van Amsterdam / om wech te nemen alle oorsaecke van diffidentie by eenighe tegheus henlieden tonrechte gheprętendeert / te vreden/ dat die voorschreuen Soldaten sullen eedt doen van niemant te offenderen tegens die Pacificatie / ende van zijn voorschreuen Excel. binnen der voorschreuen Stede ghecomen zijnde aldaer te defenderen / mits dat van gelijcken niet geattenteert en wordt tegens die voorschreuen/ ende die Magistraten van dien / tegens die gemeene vrede / oft teghens die Satisfactie by zijn F. G. der seluer Stede te geuen.

redenen/ also niemant gerekent en can werden Gouuerneur van een plaetse te zijn/ so verre hy die soldaten ende crijschlupden daer binnen zijnde / niet en soude onder zijn gebiet hebben: niettemin/ om die Burgemeesteren van Amsterdam in alle billicheyt te vernoegen/ eñ om te behoeden die inconuenienten daer vooren sy beducht zijn / soe is zijne Excel. te vreden wt die voorschreuen knechten tegenwoordich aldaer in soudije zijnde/ drie hondert knechten ende

twee Cappiteynen wt die ses aldaer teghenwoordich zijnde antenemen / die welcke de Coninckliicke Maiesteyt / als Graue van Hollandt / syne Excel. als Stadthouder Gouuerneur ende Cappiteyn Generael / ende den Stadt van Amstelredam den behoorlijcken eedt sullen doen / om met den seluen die voorschreuen Stadt in alle rust / vrede ende eenicheyt te onderhouden: om het welcke ooc des te beter mogen doen / soudē die Schutteryen na oude vsancie ende costume der voorschreuen Stede weder opgerecht werden.

iij.

Dat die van Amsterdam sullen vrij wesen eñ ontlast blijuen vā alle schulden ende lasten van Hollant gemaect zedert den eersten Januarij 1572. ofte alsnoch te maken totten daghe toe dat henlieden die voorschreuen Satisfactie volcomelijck gheaccordeert sal zijn / wtgeseyt de geene daer ouer sluyden selfs gestemt mogen hebben / ende dat ouer sulcx alle die middelen van contributien / die om te veruallen de voorschreuen lasten ende schulden opgestelt sullen wordē / ofte alreede binnen die Steden van Hollant ende Zeelant / ofte ten platten lande loop hebben / aldaer eñ inde vrijheyt der voorschreuen Stede gheen plaets sullen hebben.

iiij.

Maer so vele belangt die penningen / die van noode sullē zijn tot de gemeene defensie vande lande van Hollant ende Zeelandt / ende oock tot onderstant van andere Prouincien / ende voorts om te veruallen tgundt die van Hollant met die andere Prouincien sullen hebben te contribueren / sullen die van Amsterdam voortaen na oude Heercomen in tstuck vande contributien oft ommeslagē hem voegen met den anderen Lidtmaten vande Staten van Hollant / ende sullen sulcx binnē der voorschreuen Stede eñ vrijheyt vandien mede in treyn gebracht werden die middelen vā contributien in dandere Stede eñ ouer tgeheele lāt opghestelt ende loop hebbende / om te veruallen die penninghen tot tgundt voorschreuen is noodich zijnde / ende sullen voorts in alles sulcx doen / als des aengaende Staetsgewijs bydē meerderen

3.

Dat die van Amstelredam sullen vrij wesen ende ontlast blijuen van alle schulden ende lasten van Hollant gemaect / sedert den eersten Januarij. 1572. oft allsnoch te maken totten daghe toe dat henlieden de voorsc. Satisfactie volcomenlick gheaccordeert sal zijn / wtgeseyt die gheene daer ouer sluyden selfs gestemt mogē hebben / eñ dat ouer sulcx alle die middelē van contributien zedert den eersten Januarij voorschreuen opgestelt / eñ binnen die Steden van Hollant eñ Zeelant oft ten platten lande loop hebbende / aldaer ende inde vrijheyt ende Ambachts heerlicheydt der voorschreuen Stede / cesseren sullen.

4.

Item dat sylieden mede vrij sullen wesen ende ontlast blijuen / van alle schulden eñ oncosten by die van Hollant ende Zeelant voortaen te maken int onderhoudē vā alrehande crijschvolck / Oorlochschepen ende andersins / mits dat sy te vreden zijn op te brenghen heur quote met den voorschreuen van Hollandt ende Zeelant / in tgundt byde generale Staten / mit consent van zijn Altese / sal ommeghe slagen wordē / tot preseruatie van tgemeene lant / suyueringhe vande Zee / vā piratē oft andersins / tot welvaren vā tself de lant: ooc mede te contribuerē na oudē gewoonte in gunt na voorgaende rekeninge beuondē sal werdē van node te zijn / tot betalinghe der schuldē by die van Hollant apert versegelt voor dē voorsc. eerstē Januarij.

deren stemmen sal worden gheconsenteert ende besloten worden op den voet ende forme byden Steden onderlinghen geaccordeert.

v.

Dat alle der voorschreuen Preuilegien / hantvesten / costumen / keuren / rechten ende vsancien sullen blijuen in haer teghenwoordich viguer ende onuermindert na ouder gewoonte / wtgesept de gene die staende ende dueren de dese troubelen / ende zedert vercregē ende ingebracht zijn: ende noopende tgene daer vā mentie gemaect is geweest int leste articule der poinctē zijn Excel. eerst op tversoeck vā Satisfactie ouergegeuen / sal tselfde blijuen geremitteert tot de decisie vande generale Staten / gelijck oock doen sal die questie vande pael kist.

vi.

Dat mede de nauigatie ende negotiatie dien volgende geexerceert ende geuordert sullen wordē / so ten regart vā vreemde als inwoonders der voorschreuen Stede / ghelijck die van outs altijt geexerceert ende onderhoudē is gheweest / midts betaelende Conuoygelt ende andere Lasten byden Staten om te veruallende tgundt int iiij. articule ghesept is.

vij.

Dat mede die Burghers ende Inwoonders der voorschreuē Stede / eñ vander vrijhept vandiē / so Geestelijc als Waerlijck / mitsgaders die Collegien / cloosteren eñ andere Godtshuysen / aldaer zijnde in conformite ende na wtwijsen die Pacificatie sullē moghen anuaerden mitter daet / ende behouden alle heure goeden in Hollant ende Zeelant gelegen / so roerende als onroerende / actien eñ crediten / sonder dat van noode sal wesen daeromme te versoecken ende te obtineren eenige vordere ordonnancie int generael oft particulier / niet tegenstaende eenige beuelen ter contrarie den Rentmeesters vande Confiscatien oft andere ghedaen / oft allnoch te doen by wie dattet sy.

5.

Dat alle der voorschreuen Preuilegien / hantvesten / costumen / keuren / rechten ende vsancien sullen blijuen in heure viguer ende onuermindert na ouder gewoonte / wtgesept het geen daer vā mentie gemaect is geweest int leste articule der poincten zijne Excel. eerst op tversoeck vā Satisfactie ouergegeuē / twelc onuermindert een yegelijck zijn gerechtichept sal blijuen geremitteert totte decisie van zijn Altese eñ vande voorschreuen generale Staten / ende dat ouer sulcx der voorschreuē Stede gerestitueert wert het recht van haere paelkist.

6.

Dat mede die nauigatie ende negotiatie dien volgende geexerceert ende geuordert sal worden / soo ter regardt vande vreemden als inwoonders der voorschreuen Stede / ghelijck die van oudts altijt gheexerceert ende onderhouden is gheweest / sonder betalinge van Convoygelt / oft andere nieuwe ongelden conformelijc der voorschreuen Stede Preuilegien.

7.

Dat die Burgers eñ Inwoonders der voorschreuen Stede ende vander vrijhepdt vandien / so Geestelijck als Waerlijc / midtsgaders die Collegien / cloosteren ende andere Godtshuysen aldaer zijnde / sullen mogen aenuaerdē mitter daet / eñ behoudē alle heure goeden / in Hollant ende Zeelant gelegen / so roerende als onroerende / actien ende crediten / sonder dat vā noode sal wesen daeromme te versoecken ende te obtineren eenighe vorder ordonnancie int generael oft particulier / niet teghenstaende eenighe beuelen ter contrarien den Rentmeesters vande Confiscatien oft anderen ghedaen / oft allsnoch te doen / by wie dattet sy.

 Ende

Ende oft die van Aemstelredāme/ niet teghenstaende alle dese redelijcke presentatiē / vorder soudē willen opiniatieren/ so is syne Excel. om alle vol doens wille/ te vreden / twee oft drie persoonen te deputeren / midts dat mijn Heeren die generale Staten van gelijcke doen/ die welcke op die poinctē der Satisfactie beroerende/ metten anderen confereren / ende het poinct vyde Pacificatie beslotē / te wetē/ dat alle die steden onder de commisse van syne Excel. begrepen / onder zijn gouuernement moeten comen / ende het equipollent vandien aen een syde stellende/ metten anderen communiceren onder wat conditie het selfde in alle redelickhept ende billichepdt behoort te geschieden/ waertoe syne Excell. sich gaerne berept sal laten vinden.

Ende oft by syne Excel. gemaeckt mocht worden eenige swarichept op eenighe der voorschreuen pointen/ so zijn die van Aemstelredam te vreden te submitteren alle differenten daer wt sprupende / aen zijn voorschreuen Altese ende aenden voorschreuen generale Staten / mits dat zyne Excel. van ghelijcken doen sal / laetende den voorschreuen vā Amsterdam dien onuermindert ghenieten die vrucht der voorschreuen Pacificatie/ ende consequentlick / die voorschreuen vrije eñ onbehinderde negotiatie ende nauigatie van alrehande soo groote als clepne Schepen/ die aldaer sullen willen arriueren oft van daer tseyl gaen/ in vlooten oft sonder vlooten.

Protesterende mits desen voor Godt ende de gantsche werelt / dat aen syne Excel. ofte Staten van Hollant niet en staet / dat die Burghers van Amsterdam niet en geraken tot haer oude prosperitept/ weluaert ende gewoonlijcke neeringhe ende negotiatie/ de welcke hemluyden met alle redelickhepdt ende billichept gepresenteert wordt/ maer alleenlick die Burgemeesteren van Amstelredam toegheschreuen moet werden / door die moetwillichept vande welcke dese sake gedelapeert werdt/ ende die Burgeren middelre tijt van het voorschreuen beneficie versteken blijuen.

Memorie van tgeen daer van die van Aemstelredamme versoecken

te weten die meyninghe eñ intentie vā zijne Excell. omme daer naer te doen pertinente verclaeringhe opten Apostillen by zijn F. G. ghegheuen den xvi. July 1577. op heurlieder versochte Satisfactie.

I.

Wat onderscheydt zijn Excel. maect in dese woorden by die vā Amsterdam gebruyct int eerste articule van heurluyder versoeck/ Gheen andere Religie sal moghen *ghepredict, gheleert noch gheexerceert vverden, by daghe oft by nachte, inc openbaer ende int heymelic, &c.* Eñ tgunt daer op geantwoort is by dese woordē/ Geen andere Religie sal mogen *ghepredict, gheleert ende gheexerceert vverden.*

I.

Is sulcx ghesciet / om volghende de Pacificatie/ des te beter alle captie / begrijp eñ pericule te behoeden.

II.

Door dien zijne Excell. volcht den text vande Pacificatie/ de welcke zijne Exc. by dese Satiſfactie niet verſtaet te buyten te gaen.

II.

Waeromme zijn Excell. niet gheantwoort heeft op de verſochte ceſſeringe van Trouwen/ Doopen van Kinderen ende ſchandalen: mitſgaders opte verſochte kenniſſe/ iudicature/ ſtrafſinghe/ als int voorſc. eerſte articule ghementioneert.

III.

Twintich oft xxv. onbegrepen/ indien naede qualiteyt vande afgeſtorven perſoonen ettelijck meer bevonden worden.

III.

Van hoe veel perſoonen zijn Exc. verſtaet dat behoort te weſen tgevolch vã perſoonen by zijne F. G. behoorlick ghenoemt/ inde apoſtille op tvoorſch. eerſte articule ghegheven.

IIII.

Sijne Excell. accordeert die van Aemſtelredam/ dat ſyluyden gheene Soldatẽ ſullen ontfangen/ noch laten paſſeren in noch deur die ſtadt/ ten ware by heuren wille.

IIII.

Oft zijn Excell. die vã Aemſtelredam wil accorderẽ/ dat ſyluyden geen Soldaten ſullen ontfangen/ noch laten paſſeren in noch deur die voorſchr. Stede/ conformelick heurlieder verſoeck ghedaen in tweede articule/ daerop niet ghementioneert is.

V.

Sijne Excell. en weet tegenwoordich geene/ dan dat dẽ honderſte penninck eenſdeels daer toe ghedeſtineert is.

V.

Wat middelen van Contributien zijn die gheene/ die in Hollandt eñ Zeelãdt opgheſtelt zijn/ tot vernoeghinghe der ſchulden tot deſen daghe toe gemaect/ daer van zijne Excell. verclaert inde derde Apoſtille dat die van Aemſtelredam ſullen ontlaſt blijven.

VI.

Sijn Excell. verſtaet die Troublen die begoſt hebbẽ zedert t Iaer van ſes eñ tſeſtich/ eñ by die limitatie van twoordeken teghenwoordich/ verſtaet *die Privilegien die teghenvvoordich in viridi obſervantie ſijn.*

VI.

Van wat tijt of zijn Excell. verſtaet dat begoſt eñ geſtaen hebben die troublen gementioneert inde vijfde apoſtille/ eñ wat zijn Excell. verſtaet by die limitatie van twoordeken *Teghenvvoordich*/ gheſtelt inde ſelve apoſtille.

VII.

Sijne Excell. en weet teghenwoordich anders gheẽ laſten op de negociatie/ dã tConvoyghelt.

VII.

Wat andere laſten by die van Hollãdt eñ Zeelandt gheſtelt zijn op de navigatie eñ negociatie boven tConvoyghelt/ ghementioneert inde ſeſte apoſtille.

VIII.

Sijne Excell. hout mede voor ghealieneert die goeden in pantſchap ghegheven/ maer en hout niet voor ghealieneert tgundt voor eenen tijt van Iaren verhuert is.

VIII.

Oft zijne Excell. Reſtringerende inde vij. apoſtille die genveerdinge eñ reſtitutie vande goeden by die van Amſterdam verſocht totte Pacificatie mede voor alieneert hout/ goeden in pantſchap wtghegheven ofte beleent/ mitſgaders die gheene die voor een tijt van Iaren verhuert zijn onder opbrekinge van merckelicke rantſoenen oft ſonder rantſoenen.

IX.

IX.

Oft zijne Excell. verstaet dat die Commissarissen ofte Ghedeputeerden/ ghemētioneert inde achtste apostille/ alleen confereren sullen metten anderē die swaricheden eñ differenten/ oft die sullen wterlijck dediceren.

IX.

Zijn Excell. verstaet niet/ dat sy sullen vermoghen wterlijck yet dediceren.

X.

Item ingheualle die voorsc. Ghedeputeerden inde voorsc. Communicatie ofte decisie elckanderen niet en condē verstaen/ oft met ghelijcke stemmē disceperende in opinien/ oft zijn Excel. niet en soude willen verstaen tot tgheblijf by die van Amsterdam ghepresenteert.

X.

Zijne Excell. verstaet niet tot tblijuen by die van Amsterdam ghepresenteert.

XI.

Oft zijn Excell. staende eñ gheduerende de voorsc. Communicatie eñ decisie by gheblijf oft anders/ sulcx als voorzen/ die van Aemstelredam wil laten ghenieten die vruchten vande Pacificatie / ende onder anderen mede die Nauigatie eñ Negotiatie by hemluyden versocht int achtste articule.

XI.

Zijne Excell. refereert sich aen die presentatie in zijne antwoorde ghedaen.

XII.

Wat zijne Excell. verstaet by dese clausule der voorsc. achtste Apostille/ cū het Poinct byde Pacificatie besloten / te wetē/ dat alle die Stedē onder de commissie van zijnder Excel. begrepen/ onder zijn Gouuernement moeten comen/ eñ het equipollent van dien aen een sijde stellende.

XII.

Zijne Excel. verstaet daer by/ dat die Ghedeputeerden sullē confereren op die conditie onder die welcke die van Amsterdam onder het Gouuernement van zijne Excell. sullen comen/ maer en sullen niet in dispute trecken tPoinct dat by Pacificatie besloten is / te weten / oft die van Amsterdam sullē comen onder het voorsc. Gouuernement/ noch oock het equipollent van dien/ twelcke is/ oft aldaer Knechten souden blijuen/ niet wesende onder den eedt ende ghebiedt van zijne Excellentie.

Replijcke

Replijcke mijnen G. Heere den Prince van Orangien ouergheghe-uen wten name vande Burghermeesteren van Aemstelredam / op sekere Antwoorde van zijne Excell. ouergheleuert den Ghedepu-teerden der voorsc. Stede den xvi. Junij 1577. teghens die Satis-factie van weghen der selue Stede versocht.

Alsoo de Poincten eñ Articulen van dese Replijcke genomẽ zijnde wt het gundt byden Burgermeesteren van Aemstelredam in heurluyder eerste geexhi-beerde is geposeert / So persisteert zijn Ex-cel. byde redenẽ eñ middelẽ vande antwoor-de den Heeren van Amsterdam daer op ge-gheuen / verstaende de selue zyne Excell. de voorz. antwoorde / sulcx ghefondeert / die by niemandt redenen ghebruyckende / de selfde soude connen worden wederleydt / soo daer wt voor alle de werelt kennelijck eñ blijc-kelijck mach zijn / dat zijn Excell. alleenlick is soeckende soo wel de gherustichheyt van tghemeen weluaren vanden Lande eñ van-de Ondersaten van dien / als vander Stede van Aemstelredam / ende den Burgherẽ oft Inwoonderen van dien.

I.



Dat zijne Excel. gelieue gheẽ swaricheyt te maken / om den Ghe-rechte van Amstelredam te auctoriseren (voor soo veele des noot sy) tot de kennisse / iudi-catuere eñ straffinghe / gementioneert int eerste poinct vander voorsc. Stede versoecke / als om eenen yeghelijcken al daer te houden in goede obedientie / discipline / ruste eñ vrede vã noode zijn-de / eñ die Pacificatie niet contrarieren-de noch excederende: des zijn die van Aemstelredam wel te vreden dat die Placaten op tstuck vande Religie ge-maect / mitsgaders tghevolch eñ executie van dien / cesseren sullen eñ ghesuspen-deert blijuen: eñ dat eenen yeghelijcken van wat conditie / qualiteyt / oft staet hy sy (tCrijchsvolck / twelck binnen die voorsc. Stede niet comen noch passerẽ sal / naer inhouden van het ij. articule vant voorsc. versoeck wtghesondert) vermo-ghen sal in alder vrijdom eñ versekertheyt binnen der voorsc. Stede te conuer-seren / hanteren / eñ te woonen / sonder te staẽ tot eenich begrijp / captie / oft perijc-kel / al conformelick die voorsc. Pacificatie. Sijnde insghelijcks te vredẽ (voor soo veele in hen is) dat niemant gheschiedẽ sal eenich hinder / letsel / oft moeyenis-se / int gaen oft wedercomẽ by dage eñ ter bequamer tijt vande Predicatie vande andere Religie / oft oeffeninge vande exercitie van dien / die buyten de Stadt van Aemstelredam / vrijdom eñ ambochtsheerlijckheyt vandien soude moghen ghe-schieden / Ghelijck syluyden / eerst hebbende de voorsc. Satisfactie in alle andere Poincten soo die versocht is / mede te vreden zijn / dat by voorgaende Ordonnan-tie van zijner Altese / mitsgaders vande Generale Staten / eñ by heurluyder ad-uijs gedesigneert werdt / die van dandere Religie theuren costẽ totte begrauinge van heure dooden een ongewijde plaetse biñẽ der voorsc. Stede mueren / mits dat de selue begrauinghe sal gheschiedẽ in alder modestie / sonder vorder convoy als van xx. oft xxv. persoonen nade qualiteyt vande ouerledene / eñ den seluen

C naest in

naest in bloede/maeghschap oft ghebuerschap successiuelick bestaen/ende sonder eenighe vermaninghe/sanck oft andere wtwendighe solempniteyten/ Op pene als int voorsc. eerste Articule van twoorsc. versoeck.

ij.

Dat tversoeck van die van Aemstelredam/ om te houdẽ int teghẽwoordich ghebiedt eñ onghecasseert heure vj^c. Burgheren eñ Innewoonderen/ is redelick/eñ ten regard vanden teghenwoordighen tijt van noode/ Oock mede niet contrarierende tGouuernement twelck zijne Excell. als Stadthouder vã Hollandt behoort te hebben ouer die voorsc. Stede/ naer dat die voorsc. Satisfactie vergheleken sal zijn/ Sulcks dat drie voorgaende Stadthouders/ als mijn Heere den Graue van Bossu/ die Graue van Roche/ ende mijn Heere van Hierges hen tghebiedt ouer die voorsc. Burgheren eñ Innewoonders/in twee Vaendels ghedeelt zijnde/noyt onderwonden/ ende des niettemin binnen die selue Stede behoorlicke obedientie ghehadt hebben/ ghelijck die Coninckliijcke Maiesteyt selfs aldaer goede obedientie heeft/ eñ nochtans wel te vreden is mette teghenwoordighe Regeringhe der voorsc. twee Vaendels/ ymmers naedemael zijne Excell. nu teghenwoordelick tLandt van Hollandt niet Regeert naer inhouden van zijner oude Instructie: Soo is den voorsc. van Amsterdam wel gheoorloft/ om gheen schadelijcke veranderinghe binnen heure Stede te siene eñ tot preseruatie der seluer/ te bedinghen voor Satisfactie die voorsc. houdinge des voorsc. vj^c. Burgheren/Eñ is zijnder Excell. oock ghehouden/ wt crachte vande Pacificatie/hen tselue als redelick zijnde te accorderen/ sonder te trecken in argument oft consequentie dat wt Haerlem/ Schoonhouen/ Ter Goes eñ Muydẽ/ die oude Knechten vertrocken zijn/ naedemael tselue gheschiet is ten versoecke vanden voorsc. Steden/ ymmers sonder contradictie ende sonder contrarie willen vanden seluen Steden.

iij.

Die van Aemstelredam acceptẽrẽ die antwoorde van syne Excel. ghegeuen opt iij. articule van twoorsc. versoeck/ mits dat die bevrijdinghe van schulden/ lastẽ/ ommeslagen eñ middelen van contributie/ inde selfde antwoorde verhaelt/ mede plaets hebben sal inde ambochtsheerlicheyt der voorschreuẽ stede/ alwaer de Burgheren ende Innewoonderen seer ghegoet zijn/ ende den Landtluyden als noch gheen Satisfactie ghegeuen en is volghende het vij. articule der voorschreuen Pacificatie.

iiij.

Dat die van Amstelredã van Hollant niet gedemembreert blijuẽ/ noch doen sullen/ buyten doude hercomen ende ghewoonten/ mits contribuerende metten anderen Lidtmaten van Hollant/ volgende v. l. presentatie ghedaẽ int iiij. poinct van heure versochte Satisfactie/ behaluẽ dat die gemeen middelẽ van contributie in Hollant loop hebbende niet dragelick en zijn voor die voorschreuen Stede/ als bouen alle andere Steden gheleden hebbende te water ende te Lande seer excessiue schade/ ende moeten besorghen donderhoudinghe der voorschreuen twee Vaendels/ eñ daerenbouẽ vervallen die Iaerlicxsche betalinge van seer vele renten/tot

ten/tot

ken/tot vervallinghe vandẽ welcken der seluer Stede Imposte in dErechsen vooꝛ deene helft verhooght zijn niet strecken moghen.

v.

Dat onbehooꝛlick is dat die van Aemstelredam heure Pꝛeuilegien/ Handtvesten/ Costumen/ Keuren/ Rechten eñ Vsantien verder sullen afstaen / als naer innehouden vant v. articule van twooꝛschꝛeuen versoeck.

vi.

Dat dopsettinghe vant Convoyghelt / mitsgaders d'Impositie van alle andere Lasten/op de Negotiatie eñ Nauigatie die by zijne Excell. ende den Staten van Hollandt schijnt aen hem ghereserueert te werden / contrarieren expꝛesselicken der vooꝛsc. Stede Pꝛeuilegien byde Pacificatie gheconfirmeert.

vij.

Die van Aemstelredam accepteren dantwooꝛde van zijner Excell. ghegheuen opt vij. articule/van haer versoeck/mits dat den Gheestelijcken persoonen/ Collegien/Cloosterẽ/ eñ andere Godtshuysen aldaer zijnde/inde plaetse vã heure gealieneerde goederen in Hollandt eñ Zeelandt gheleghen/eñ naer aduenant van dien sal volghen een redelicke pensie inde plaetse van alimentatie/ Sustinerende dat goeden in pantschappe wtghegheuen ofte beleent/ niet verstaen moghen werden vooꝛ ghealieneert / eñ des niettemin te vꝛeden zijnde tselfde te remitteren ter defensie vande Generale Staten/ Dan alsoo zijne Excell. niet hout vooꝛ ghealieneert die goederen verhuert vooꝛ sekeren langhen tijt van Jaren/ onder opbꝛenghinghe van merckelijcke Rantsoenen: soo versoecken die vooꝛsc. van Amsterdam dat mede sullen moghen ghaenveert wooꝛden / sulcx als int vij. Poinct die goeden vandẽ Waerlijcken eñ Gheestelijckẽ persoonen aldaer verhaelt/mitsgaders vande vooꝛsc. Collegien/Cloosteren eñ Godtshuysen/ sonder dat doude eyghenaers ghehouden sullen wesen te houden (ten sy sy willen) die hueren die vanden seluen goederen / by anderen wie datse zijn souden moghen/ ghemaeckt zijn.

viij.

Naedemnael zijne Excell. den vooꝛsc. van Aemstelredam egheen volcomen Satisfactie offereert int minste Poinct van tgheene by heurluyden in alle billicheyt versocht is/ soo connen sy luyden die conditien ter contrarien hen by zijne V. G. gheoffereert niet accepteren met goeder conscientie / soo die ghedaen zijn sonder behooꝛlick te doen mainteneren binnen der vooꝛsc. Steden mueren / die vꝛijheyt eñ ambochtsheerlicheyt van diẽ/ doude Catholijcke Roomsche Religie/ eñ sonder te scheyden wt d'Vnie met de Generale Staten ghemaect/ Wel te vꝛeden zijnde dat die particuliere gherechticheden vander seluer Stede in tijttelijcke goederen / verhaelt int v. vi. eñ vij. articule vant vooꝛsc. versoeck / vooꝛ den tijt eñ onder beloofte eñ acte van non pꝛeiuditie wat gheboghen werden / mits dat die vier eerste Poincten van tselue versoeck henluyden simpel/ofte ten minsten onder die limitatien sulcks als vooꝛen gheaccooꝛdeert werden: Eñ in allẽ gevalle/ soo en heeft zijne Excell. egheen redenen om te weygheren die submissie byden vooꝛsc. van Amsterdam ghepꝛesenteert/ oft ten minsten te doen wterlijck

C ij ghebliji

gheblijf aendē Ghedeputeerde vande Generale Staten / by belieuen van zijne Altese / om alsoo te verhoeden verlies van tijt / eñ te schouwē onnutte costen ende moeyten gheschapen zijnde ghemaect te werdē / deur de simpele conferentie der Ghedeputeerden int laetste articule van zijne antwoorde gementioneert / sonder daer wt te houden het poinct concernerende het houden der voorsc. twee Vaendels Burgheren / om zijn seluen niet te rechten: ghelijck zijne Excell. insghelijcx gheen redenen en heeft den voorsc. van Amsterdam / als mette voorsc. Generale Staten gheVnieert / eñ goede Ondersaten van zijne Ma. als Graue van Hollandt zijnde / niet te laten volghen middeler tijt die heele vruchten vande voorsc. Pacificatie ende onder anderen mede die vrije Nauigatie eñ Negotiatie / sulcks als sylupden die versoecken.

Protesterende voor Godt eñ die ghantse werelt / dat sylupden altijt ghedaen hebben / eñ als noch doen hen wterste debuoir om te gheraken tot redelicken Satisfactie / eñ dat het staet bv zijn Excell. eñ byden Staten van Hollandt / dat sulcx niet en gheschiet / niet sonder groot achterdeel der voorsc. Stede eñ teghens de voorschreuen Pacificatie.

Sijne Excell. sal met Aduijs vande Staten van Hollant ende Zeelant / eenighe committerē / om desen aengaende eñ op als metten Ghedeputeerden vanden Generaele Staten te communicerē / verhoopende syne Excell. dat byden voornoemde Ghecommitteerden den Staten Generael oft heure Gedeputeerde soo wel vā deene als dandere / sulck onderrecht sal worden gedaen / dat die voornoemde Generale Staten van als sullen hebben goet benoegen: ende dat daer naer die van Amstelredam des te beter hem sullē voegen in alder Redelickheyt: Also by antwoordt by syner Excel. tot Alckmaer op ten xx. Julij / Anno 1577.

Also die President Sasbout ghearbeyt hebbende mit allen middelē hem moghelijck gheweest zijnde / aen syne Princelicke Excel. dat de Stede van Amsterdam geaccordeert soude worden de Satisfactie / inder voegen ende formen sy die geeyscht ende gepretendeert heeft / ten minsten voldoeninghe van dien / volgende die pacificatie tot Gendt gemaect / sonder den seluen tot eenige Satisfactie ofte appoinctemēte te bedwinghen oft benauwen / ende tselue voor als noch niet en heeft willen ghevoechgelicken vallen.

Versoeckt die voorschreuen President / in conforme vande last hen byden Gedeputeerdē vande Generale Staten van Herwertsouer / tot Bruyssel vergadert zijnde / gegeuen / ende der missiue der seluer aen syne voorsc. Princelicke Excel. ende den Staten van Hollant ende Zeelant gheschreuen den xxviij. Julij lestleden / dat syne voorschreuen Excel. ende Staten van Hollandt eñ Zeelant / gelieue eenige vuyten haren te deputeren / mitten genen die van ghelijcken die voorschreuen Staten generael sullen committeren / om te verstaen die swaricheyden althans tusschen den seluen Princelicke Excel. ende Staten van

ten van

ten van Hollant ende Zeelant ter eenre/ende die voorschreuen van Amstelredam/ter andere syde/opte voorschreuen Satisfactie gevallen/de selue tsamen by tusschen spreken te middelen ẽn voltomelicken accorderen/soo meest naer Redenen eygenẽ sal/ende tot dien eynde dach ende plaetse ramen/om die voorschreuen generale Staten tsyne wedercomste tot Bruyssel daer van te mogen aduerteren/ten eynde hen daer naer oock te regeeren.

Ende des niet te min/dat middeler tijt/ende hangende de selue communicatie/syne Princelicke Excel. ende den voorschreuen Staten van Hollant ende Zeelant/willen doen ophouden alle feytelijcke wegẽ/ende laten gedoogen den Innewoonders der voorschreuen Stede van Amsterdam/genieten ende profiteren die vruchten/beneficien ende weldaet der voorschreuen Pacificatie.

Sulcx hem dien volghende/latende die vrije nauigatie/incomen/ẽn uuytvaren vande voorschreuen Stadt/met alrehande Schepen/tsy by maniere van vloote ofte andersins/ende voorts gebruycken die hanteringe ende communicatie van alderhande coopmanschappẽ/volghende hare oude Rechten/Preuilegien ende Vrijheden/eenen yeghelick byde voorschreuen Pacificatie toeghelaten ende weder ghegheuen.

Om twelck volcomentlijck sulcx te mogen ghenieten/hebben die voorghenoemde van Amsterdam noch eenige particuliere clachten totten seluen/ende den voorschreuen President ouergegeuen/hier by gaende/om met eenen wegen in voldoeninge der voorschreuen Pacificatie daer op sulcx geordonneert te mogen werden/aengesien de voorsc. van Amsterdam mede haer onder die Vnie der generale Staten vã Herwertsouer gegeuen hebbende/niet min dan alle andere ondersaten vandien die voorschreuen vrucht der Parcificatie behooren te ghenieten.

Aldus ouergheghenen aen syne Princelicke Excel. by my President voornoemdt onder mijne gewoonlicke hanteycken/den xx. Julij/Anno 1577.
Onderteyckent A. Sasbout.

Poincten daer inne der Stadt/Burgeren/ende Inwoonders van Amsterdam segghen vercort te werden teghens die Pacificatie.

I.

HOe wel by het thiende ẽn xv. articule vande Pacificatie expresselicke bevoorwaert is/dat een yegelic sal mogen aenveerdẽ ende aennemen die possessie van alle heure Heerlichedẽ/goeden/prerogatiuẽ/actien ende crediten/die niet vercocht ofte ghealieneert en zijn/midtsgaders die vruchten/verlopen ende achterheden vandien/verschenen ende niet ontfangẽ zijnde by syne Maiesteyt/oft zijns actie hebbende/voor sint Jansmisse/Anno 1576/oft zedert verschenen ende van sConincx weghen

ontfangen zijnde: so werdt nochtans die van Amsterdam gheweyghert bydē Rentmeester van syne Maiesteyts Domeynē in Hollant/ende vande Staten/ aldaer betalinge van heure Renten opte selue Domeynē / ende op heure comptoiren Respectiuelick houdende verschenē voor S. Jansmisse voorschreuen/ niet tegenstaende dat niet en blijckt dat die voorschreuen Renten van Coninckx wegen daer te vooren ontfanghen zijn.

ij.

Ghelijck die voorschreuen Rentmeesters den voorschreuen van Amsterdam oock weygeren te doene betalinghe van Renten tzedert verschenen / segghen daer toe te willen ende moeten hebbē /speciale ordonnancie vande voorschreuen Staten/ende dat henlieden verboden is die voorschreuē betalinge te doen/ voor ende aleer die voorschreuen Stede ontfanghen sal hebben haer Satisfactie van mijnen Heere die Prince van Orangien.

iij.

Bouen twelck so werdt den voorschreuen van Amstelredam byden voorschreuē Rentmeesters ende anderen/hebbende ofte gehadt hebbende ontfanck vande Confiscatien in Hollant/belet te ontfanghen/verscheyden heure Lantpachten gesamentlick heure Renten houdende op Steden / Dorpen ende perticuliere Personen / soo die ghene die voor Sint Jansmisse voorschreuen verschenen ende niet ontfangen en zijn/als die tzedert zijn ende noch dagelicx verschijnē: welcke Rentmeesters hen oock vervorderen eenige der voorschreuen Landtpachten ende Renten als noch te ontfanghen/sonder van tselue/ eñ vande Pachten ende Renten by henluyden geint zedert S. Jansmisse voorsc. te willen doen behoorlicke restitutie.

iiij.

Die van Amstelredam zijn/ Conformelick heur oude Preuilegien/vrij van allen Tollen/ in Hollant gelegen / midtsgaders vandē Zeeusen Tol / ende desen niet tegenstaende / so werden henlieden tot Haerlem / ende ter Goude die Tolrechten of genomen/deur last (so de Tollenaer segget) vande Staten van Hollant/contrarie de voorschreuen Pacificatie.

v.

De Stadt van Amstelredam compt toe in eyghendom tVeer van Ouder kercke tot ouder Aemstel / hebbende ouer sulcx tselue Veer verpacht / ende den pont aldaer legghende selfs becostiget / dan is den pachter noch onlancx beuel ghedaen/wten name der voorschreuen Staten/ te betalen / zijne huere in handen der seluer/eñ met heuren gecommitteerdē nieuwe huere te maken.

vi.

Die voorschreuen Staten doen ontfanghen Convoyghelt tot Ouderkerck voorschreuen ende elders/van alrehande goederen tot Amstelredam comende vuyt Vrieslant/Gelderlant/tsticht van Wtrecht/ deur die binnē wateren/ sonder die Zee te geraken ofte te genaecken/Ja vuyt Hollant selfs / ende van goederen aldaer gewassen oft gemaect zijnde/als van Botter / Kaessen/torff/ ende diergelijcken.

vij.

Houdende tot dien fijne onder anderen oock seggen genoech voor der voorschreuen stede palen / Jinmers binnen die vryheyt ende iurisdictie vandien/ seeckere Schip met Crijsvolck ende munitie van Oorloge.

De voor-

viij.

De voorschreuen Stede competeert dAmbochtsheerlickeyt ouer die Dorpen van Amsterveen / Slooten / Ofdorp / Sloterdijck / ende anderen/ alwaer alle die Accijsen/Impoften ende andere ommeslaghen van Hollant gecollecteert werden/ niet tegenstaende dat die voorschreuen plaetsen ten daghe als gemaeckt werde die voorschreuen pacificatie/niet en stonden onder tghebiedt vā syne Excel. ende dat de selue plaetsen (alwaer die van Amstelredam seer gegoept zijn) mitsgaders der voorschreuen Stede gheen Satisfactie gheeuen en is.

ix.

Ghelijck die voorschreuen Collectatie ooc gepleecht werdt binnen die vrijheyt der voorschreuen Stede/inder vuegen / dat een dOuwe Wijbrants zoon woonachtich int speelhuysken vā Hans Sprynckhuysen belast is te betalē/in handen van Sybrant Joosten Pachter der voorschreuen Accijsen / tweenveertich stuyuers voor elcke tonne biers / by hen aldaer vertapt binnen een maent herwaerts/ende voortaen te vertappen.

x.

Die van Amstelredam hebben ter begeerte ende tot laste vande Keyserlicke Maiesteyt/hoogher memorie/vercocht inden Jare van Liiij. verscheyden Lijfrenten / als noch loop hebbende/tot bevrijdinghe ende vervallinghe van welcken henlieden in handen gestelt zijn by syne Maiesteyt/ die Thollen van Geervliet/ ter sommen toe van negen duysent achthondert dertich ponden/twee schellinghen/sesse penninghen/ van xl. grooten tpont Jaers/die betalinghe vande welcken henluyden behoort gedaen te werden voorden Jaren xv c. tweentseuentich ende naervolgende Jaren / om gheemployeert te worden totte betalinghe der voorsc. Lijfrenten zedert verschenen ende voortaen te verschijnē/ende behoort in Hollant ende Zeelant niet gedoocht te werden / dat aldaer eenighe Borger ofte Innewoonder der voorschreuen Stede gearresteert ofte andersins gemolesteert werden ter cause der seluer Renten/ ter tijt toe tgunt voorschreuen is geeffectueert sal zijn.



